

25.8.2011.

Број: 250/2011-Д-02/1
Датум: 22.08.2011.

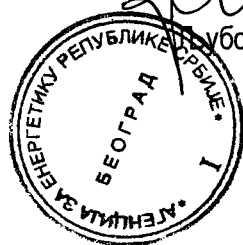
ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „СРБИЈАГАС“ НОВИ САД
Душан Бајатовић, генерални директор
Народног Фронта 12
21000 Нови Сад
факс: 021/481 43 99

Поштовани,

У прилогу Вам достављамо Мишљење на Предлог одлуке о утврђивању цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса, који сте нам доставили дописом број 01-01-5096 од 08.08.2011. године.

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

З. Матић
Зубо Маћић

Ј. Н. М.

На основу члана 66. став 5. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 84/04 и 57/11) и члана 12. тачка 8. Статута Агенције за енергетику Републике Србије („Службени гласник РС“, број 52/05), Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 160. седници од 22.08.2011. године, разматрао је Предлог одлуке о утврђивању цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса Јавног предузећа „Србијагас“, Нови Сад, и даје следеће

МИШЉЕЊЕ

1. Јавно предузеће „Србијагас“, Нови Сад, - оператор дистрибутивног система за природни гас, доставило је својим дописом број 01-01-5096 од 08.08.2011. године (допис заведен у Агенцији под бројем 250/2011-Д-02/1 од 08.08.2011. године), на мишљење Предлог одлуке о утврђивању цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса које износе:

Категорије корисника	Групе корисника	Тарифни став „енергент“ (дин/м ³)	Тарифни став „капацитет“ (дин/м ³ /дан/година)
Категорија 1 p < 6 bar	Домаћинства	1,70	
	Остали корисници	1,16	60,40
Категорија 2 6 ≤ p < 16 bar	Неравномерна потрошња	0,81	49,77
	Равномерна потрошња	0,81	52,39
	Системи даљинског грејања	0,81	52,39

2. У поступку оцене оправданости трошкова пословања, као и висине планиране стопе повраћаја на регулисана средства који се, сагласно Закону о енергетици и Методологији за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за дистрибуцију природног гаса („Службени гласник РС 68/06, 1/07, 100/08, 116/08 и 64/10) признају енергетским субјектима при образовању цена, Агенција је на основу приложене документације и података достављених уз Предлог одлуке, утврдила да је Јавно предузеће „Србијагас“, при образовању цене за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса:

- обрачунало максимално одобрени приход за енергетску делатност дистрибуције природног гаса и максимално одобрени приход за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас и извршило алокацију максимално одобрених прихода на тарифне елементе применом критеријума и мерила утврђених Методологијом за одређивање тарифних елемената за израчунавање цена приступа и коришћења система за дистрибуцију природног гаса („Службени гласник РС 68/06, 1/07, 100/08, 116/08 и 64/10);
- исказало цене за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса по тарифним ставовима на начин утврђен Тарифним системом за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса („Службени гласник РС“, 1/07);
- стопу повраћаја на регулисана средства обрачунало у висини од 7,50% за енергетску делатност дистрибуције природног гаса и за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас, и то применом реалне цене сопственог капитала пре опорезивања од 10,00% за обе енергетске делатности, пондерисане просечне цене позајмљеног капитала од 5,10% за обе енергетске делатности, учешћа сопственог капитала у финансирању регулисаних средстава од 40,00% за обе енергетске делатности, учешћа позајмљеног

капитала у финансирању регулисаних средстава од 60,00% за обе енергетске делатности и стопе пореза на добит од 10,00% за обе енергетске делатности.

3. Полазећи од наведених констатација и свеобухватне анализе приложене документације и података, Агенција је закључила:

- Да су сви елементи релевантни за утврђивање оправданих трошкова пословања и максимално одобреног прихода за енергетску делатност дистрибуције природног гаса и за утврђивање максимално одобреног прихода за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас, реално исказани и стога је мишљења да се могу сматрати оправданим;
- Да су предложене стопе повраћаја на нивоу уобичајених стопа у земљама са сличним условима и ризицима пословања за енергетске делатности дистрибуције природног гаса и управљања дистрибутивним системом за природни гас. Међутим, полазећи од тога да су средства Јавног предузећа „Србијагас“, у државној својини, то би се о предложеној висини стопе повраћаја, односно о њеном уделу у цени за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса, требало да определи оснивач, као власник целокупног капитала овог јавног предузећа, а у складу са политиком развоја енергетских делатности у области природног гаса, политиком цена и буџетским потребама.

4. Ставови Агенције изнети у овом мишљењу, детаљније су образложени у анализи енергетско – техничких карактеристика система за дистрибуцију природног гаса и система за управљање дистрибутивним системом за природни гас, као и економско – финансијских показатеља и као аналитичка основа су прилог овог мишљења.

Број: 283/2011-Д-И/9
Београд, 22.08.2011.године

АГЕНЦИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

АНАЛИТИЧКА ОСНОВА

за оцену и давање мишљења о ценама за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса

Уводне напомене

ЈП „Србијасгас“, Нови Сад, као дистрибутер природног гаса и оператор дистрибутивног система за природни гас, доставио је Агенцији за енергетику на давање мишљења предлог цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса (допис заведен у Агенцији под бројем 250/2011-Д-02/1 од 08.08.2011. године), у складу са Законом о енергетици („Службени гласник РС“, 84/2004).

У прилогу наведеног дописа достављен је Предлог цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса, попуњене табеле по захтеву Агенције и пратећа документација.

ЈП „Србијасгас“ је, у претходном поступку, пре достављања поменутог предлога, извршио више корекција обрачуна и доставио Агенцији сва тражена образложења, документацију и додатне податке.

Полазне основе

Све енергетско – техничке и економско - финансијске табеле приложене уз Предлог одлуке на захтев Агенције, за енергетску делатност дистрибуције природног гаса и за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас предметни подносилац предлога је формално – технички правилно попунио. Економско – финансијска анализа предложеног акта о ценама односи се на анализу сваког појединачног елемента формуле за израчунавање максимално одобреног прихода, као и на формално - техничку исправност алокације предметних максимално одобрених прихода на тарифне елементе (односно израчунавање цена по тарифним ставовима).

У поступку економско – финансијске анализе предложеног акта о ценама Агенција је имала у виду и следеће:

- Подносилац захтева је јавно предузеће, што има значаја приликом планирања одређених економско - финансијских величина за регулаторни период (целокупан капитал подносиоца захтева је државни капитал, трошкови зарада су под контролом надлежних министарстава, одлуку о расподели добити доноси Управни одбор подносиоца захтева уз сагласност Оснивача и сл.);
- Подносилац захтева поседује лиценце за обављање девет енергетских делатности, а поред тога обавља и неенергетске делатности;
- Подносилац захтева је, у складу са законом, извршио интерно раздвајање књиговодствених рачуна по делатностима и саставио је и Агенцији доставио билансе стања и билансе успеха и извештаје независног ревизора по делатностима за претходна два регулаторна периода (2008. и 2009. година). Интерно раздвајање књиговодствених рачуна по делатностима извршено је на начин који Агенција оцењује као коректан и прихватљив. С тим у вези, сви подаци који су у економско – финансијским табелама наведени за претходна два регулаторна периода, усклађени су са подацима из биланса стања и биланса успеха за предметне енергетске делатности. Такође, алокација

заједничких позиција биланса стања и биланса успеха а које имају утицаја на формирање максимално одобрених прихода за предметне енергетске делатности извршена је коректно, односно подносилац захтева је коректно дефинисао кључеве за расподелу заједничких биланских позиција у регулаторном периоду и доставио Агенцији прихватљива образложења (рачунице) одабраних кључева.

Опис дистрибутивног система

ЈП „Србијагас“ обавља делатност дистрибуције природног гаса и управљања дистрибутивним системом на 5.414 km дистрибутивне мреже која се састоји од 577 km челичних гасовода притиска $6 \leq p < 16$ bar и 4.837 km мреже притиска $p < 6$ bar, од чега је 1.171 km мреже од челика и 3.666 km од полиетилена. Природни гас се преузима на 106 места са транспортног система, са 9 места од произвођача природног гаса и са 1 места од другог дистрибутера. Места испоруке са мреже притиска $6 \leq p < 16$ bar су 67 за 18 других дистрибутера, 561 за купце директно прикључене на мрежу притиска $6 \leq p < 16$ bar и 98 за мрежу притиска $p < 6$ bar на којој се налази 71.130 место испоруке на почетку 2010. године.

Количине природног гаса планиране за дистрибуцију

Тарифни елемент „енергент“ – 1.089.499.861 m³ је укупна планирана количина природног гаса за дистрибуцију у 2010. години, од чега 661.707.541 m³ тарифним купцима, 303.951.000 m³ квалификованим купцима, 13.019.820 m³ произвођачу природног гаса за његове потребе и 110.821.500 m³ другим дистрибутерима. Тарифни елемент енергент је правилно израчунат и износи по групама: Категорија 1: 80.700.000 m³ домаћинства и 49.257.350 m³ за остале купце. Категорија 2: 164.121.946 m³ неравномерна потрошња, 411.525.859 m³ равномерна потрошња и 383.894.706 m³ за системе даљинског грејања.

Тарифни елемент „енергент“ за 2010 годину је за 11,6 % мањи него приликом претходног одобравања цена када је износио 1.233.199.000 m³ и 17,2 % већи у односу на реализацију у 2009. години од 929.636.595 m³.

Тарифни елемент „капацитет“ – 7.609.304 m³/дан/год. је за 2010. годину усвојен на основу података из 2009. године од чега 3.559.957 m³/дан/год. тарифним купцима, 2.994.174 m³/дан/год. квалификованим купцима, 120.210 m³/дан/год. произвођачу природног гаса за његове потребе и 934.963 m³/дан/год. другим дистрибутерима. Тарифни елемент капацитет је правилно израчунат и износи по групама: Категорија 1: 871.617 m³/дан/год. домаћинства и 465.493 m³/дан/год. остали купци. Категорија 2: 1.359.358 m³/дан/год. неравномерна потрошња, 1.600.594 m³/дан/год. равномерна потрошња и 3.312.431 m³/дан/год. системи даљинског грејања.

Тарифни елемент „капацитет“ за 2010 годину је за 4,7 % мањи него приликом претходног одобравања цена када је износио 7.983.188 m³/дан/год.

Планирани губици природног гаса

Стопа губитака природног гаса у дистрибутивном систему је планирана за 2010.годину у износу од 0,64%, јер предлог дистрибутера од 2,03 % није прихваћен. Узето је у обзир да ЈП „Србијагас“ има 1.170 km старих дистрибутивних мрежа изграђених од челика на притиску $p < 6$ bar, као и одређени број старих мерила. Стопа губитака је утврђена као максимална вредност у претходне три године (0,64 % - 2007; 0,62 % - 2008; 0,00 % - 2009). Ова стопа губитака је одобрена на основу поређења са стопама губитака других дистрибутера сличних карактеристика мреже и мерне опреме и због претпоставке да је погрешно извршена подела укупних губитака између транспортног и дистрибутивног система ЈП „Србијагас“ за 2009

годину по којој су сви губици придружени транспортном систему. Међународна искуства су да су стопе губитака на дистрибутивном систему веће него на транспортном систему.

Потрошња природног гаса за сопствене потребе

Планирана потрошња природног гаса за грејање сопствених просторија у 2010. години износи 242.000 m³, што је у складу са реализованим количинама у 2009. години од 252.105 m³.

Оперативни трошкови

Економско – финансијска анализа оперативних трошкова уважила је пројектовану стопу инфлације за 2010. годину од 6,0%, као и да је планирана дистрибуирана количина природног гаса у регулаторном периоду већа у односу на остварење у претходној години за 17,2%, а што све има утицаја на планиране оперативне трошкове у регулаторном периоду.

Укупни оперативни трошкови планирани су у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 921,3 милиона динара (за 12,8% више у односу на остварење у претходној години) и њихова структура је приказана у следећој табели:

(у 000 динара)

Р/б	Позиција	Биланс успеха за 2009. годину	Оправдани трошкови за 2009. годину	Планирано за 2010. годину	Индекс
1	2	3	4	5	6 (5/4)
1.	Трошкови материјала	76.009	76.009	95.251	125,3%
1.1.	Трошкови материјала за израду	5.207	5.207	5.520	106,0%
1.2.	Трошкови осталог материјала (режијског)	37.610	37.610	54.392	144,6%
1.3.	Трошкови горива и енергије	33.192	33.192	35.339	106,5%
2.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	491.683	490.357	550.569	112,3%
2.1.	Трошкови зарада и накнада зарада (брuto)	365.388	365.388	422.389	115,6%
2.2.	Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	69.018	69.018	79.785	115,6%
2.3.	Трошкови накнада по уговору о делу	280	280	289	103,1%
2.4.	Трошкови накнада по ауторским уговорима				
2.5.	Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	87	87	92	106,0%
2.6.	Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	1.520	194	206	106,0%
2.7.	Трошкови накнада члановима управног и надзорног одбора	3.183	3.183	3.037	95,4%
2.8.	Остали лични расходи и накнаде	52.207	52.207	44.772	85,8%
3.	Трошкови производних услуга	90.841	89.782	104.184	116,0%
3.1.	Трошкови услуга на изради учинака				
3.2.	Трошкови транспортних услуга	30.880	30.880	32.732	106,0%
3.3.	Трошкови услуга одржавања	28.124	28.124	38.827	138,1%
3.4.	Трошкови закупнина	15.064	15.064	15.968	106,0%
3.5.	Трошкови сајмова	515	515	546	106,0%
3.6.	Трошкови рекламе и пропаганде	7.263	6.204	6.576	106,0%
3.7.	Трошкови истраживања				
3.8.	Трошкови развоја који се не капитализују				
3.9.	Трошкови осталих услуга	8.995	8.995	9.535	106,0%
4.	Нематеријални трошкови	159.261	159.261	168.817	106,0%
4.1.	Трошкови непроизводних услуга	56.846	56.846	60.257	106,0%
4.2.	Трошкови репрезентације	8.756	8.756	9.281	106,0%

4.3.	Трошкови премија осигурања	41.984	41.984	44.503	106,0%
4.4.	Трошкови платног промета	525	525	557	106,1%
4.5.	Трошкови чланарина	1.041	1.041	1.103	106,0%
4.6.	Трошкови пореза	32.558	32.558	34.512	106,0%
4.7.	Трошкови доприноса				
4.8.	Остали нематеријални трошкови	17.551	17.551	18.604	106,0%
5.	Део резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених а који се исплаћују у регулаторном периоду	1.058	1.058	2.515	237,7%
6.	Укупно (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	818.852	816.467	921.336	112,8%

Као полазна основа за оцену оправданости оперативних трошкова у регулаторном периоду коришћени су остварени оперативни трошкови у претходној години а чију оправданост је ценила Агенција. У односу на остварене оперативне трошкове који су исказани у Билансу успеха за 2009. годину за делатност дистрибуције природног гаса кориговани су следећи оперативни трошкови који нису у директној функцији обављања предметне енергетске делатности или чији се износ не може оценити као оправдан:

- «Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора» су умањени за износ од 1.326.000 динара а који не може бити признат као оправдан оперативни трошак јер примарно није у директној функцији обављања предметне енергетске делатности;
- «Трошкови рекламе и пропаганде» су умањени за износ од 1.059.000 динара а који не може бити признат као оправдан оперативни трошак јер се односи на трошкове спонзорства.

Економско – финансијска анализа појединачних оперативних трошкова у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса нарочито је фокусирана на трошкове код којих је предвиђена значајнија промена у односу на остварење у претходној години и који су планирани у значајнијем апсолутном износу, а то су:

- „Трошкови осталог материјала (режијског)“ планирани су у регулаторном периоду у износу од 54.392.000 динара (за 44,6% више у односу на остварење у претходној години). У оквиру ове групе трошкова значајније учешће и повећање у регулаторном периоду имају само „Трошкови материјала и резервних делова за одржавање основних средстава“ који су планирани у регулаторном периоду у износу од 49.517.000 динара (за 50,0% више у односу на остварење у претходној години). Подносилац захтева је у образложењу навео да услед објективних финансијских ограничења у дужем претходном периоду није било могућности за значајнија улагања у трошкове одржавања основних средстава, који самим тим објективно нису били на оптималном и адекватном нивоу којим би се у потпуности омогућило безбедно и сигурно функционисање система за дистрибуцију природног гаса. Предметни трошкови су највишег приоритета и не дозвољавају одлагање улагања за наредне регулаторне периоде. Исто образложење се односи и на „Трошкове услуга одржавања“ који су планирани у регулаторном периоду у износу од 38.827.000 динара (за 38,1% више у односу на остварење у претходној години) и који се доминантно односе на трошкове одржавања система за дистрибуцију природног гаса;
- „Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)“ планирани су у регулаторном периоду у износу од 422.389.000 динара (за 15,6% више у односу на остварење у претходној години). Пораст предметног трошка је планиран у складу са усвојеним Програмом пословања подносиоца захтева за 2010. Годину;
- „Трошкови заштите животне средине“ планирани су у регулаторном периоду у износу од 121.000 динара (у претходној години ови трошкови нису исказани);

- „Трошкови добровољног додатног пензијског и инвалидског осигурања“ и „Трошкови услуга за хуманитарне, научне, спортске и културне циљеве“ нису планирани у регулаторном периоду (у претходној години ови трошкови нису исказани);
- Све остале позиције оперативних трошкова планиране су у регулаторном периоду у просеку за 6% више у односу на остварење у претходној години.

Укупни оперативни трошкови планирани су у регулаторном периоду за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 5,9 милиона динара (за 14,6% више у односу на остварење у претходној години) и њихова структура је приказана у следећој табели:

(у 000 динара)

Р/б	Позиција	Биланс успеха за 2009. годину	Оправдани трошкови за 2009. годину	Планирано за 2010. годину	Индекс
1	2	3	4	5	6 (5/4)
1.	Трошкови материјала	279	279	330	118,1%
1.1.	Трошкови материјала за израду	32	32	34	106,3%
1.2.	Трошкови осталог материјала (режијског)	99	99	138	139,4%
1.3.	Трошкови горива и енергије	148	148	158	106,5%
2.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	3.539	3.539	3.981	112,5%
2.1.	Трошкови зарада и накнада зарада (брuto)	2.651	2.651	3.065	115,6%
2.2.	Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	488	488	564	115,6%
2.3.	Трошкови накнада по уговору о делу	2	2	2	103,1%
2.4.	Трошкови накнада по ауторским уговорима				
2.5.	Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	1	1	1	106,0%
2.6.	Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	11	11	12	106,0%
2.7.	Трошкови накнада члановима управног и надзорног одбора	23	23	22	95,4%
2.8.	Остали лични расходи и накнаде	363	363	316	87,0%
3.	Трошкови производних услуга	662	655	694	105,9%
3.1.	Трошкови услуга на изради учинака				
3.2.	Трошкови транспортних услуга	193	193	204	105,7%
3.3.	Трошкови услуга одржавања	14	14	15	107,1%
3.4.	Трошкови закупнина	350	350	371	106,0%
3.5.	Трошкови сајмова	4	4	4	100,0%
3.6.	Трошкови рекламе и пропаганде	51	44	47	106,0%
3.7.	Трошкови истраживања				
3.8.	Трошкови развоја који се не капитализују				
3.9.	Трошкови осталих услуга	50	50	53	106,0%
4.	Нематеријални трошкови	992	685	727	106,1%
4.1.	Трошкови непроизводних услуга	654	347	368	106,0%
4.2.	Трошкови репрезентације	61	61	65	106,6%
4.3.	Трошкови премија осигурања	50	50	53	106,0%
4.4.	Трошкови платног промета	1	1	1	100,0%
4.5.	Трошкови чланарина	5	5	5	100,0%
4.6.	Трошкови пореза	10	10	10	100,0%
4.7.	Трошкови доприноса				
4.8.	Остали нематеријални трошкови	211	211	225	106,6%
5.	Део резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених а који се исплаћују у регулаторном периоду			181	
6.	Укупно (1 + 2 + 3 + 4 + 5)	5.472	5.158	5.912	114,6%

Као полазна основа за оцену оправданости оперативних трошкова у регулаторном периоду коришћени су остварени оперативни трошкови у претходној години а чију оправданост је ценила Агенција. У односу на остварене оперативне трошкове који су исказани у Билансу успеха за 2009. годину за делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас кориговани су следећи оперативни трошкови који нису у директној функцији обављања предметне енергетске делатности или чији се износ не може оценити као оправдан:

- «Трошкови рекламе и пропаганде» су умањени за износ од 7.000 динара а који не може бити признат као оправдан оперативни трошак јер се односи на трошкове спонзорства;
- «Трошкови непроизводних услуга» су умањени за износ од 307.000 динара а који не може бити признат као оправдан оперативни трошак јер примарно није у директној функцији обављања предметне енергетске делатности.

Економско – финансијска анализа појединачних оперативних трошкова у регулаторном периоду за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас нарочито је фокусирана на трошкове код којих је предвиђена значајнија промена у односу на остварење у претходној години и који су планирани у значајнијем апсолутном износу, а то су:

- „Трошкови осталог материјала (режијског)“ планирани су у регулаторном периоду у износу од 138.000 динара (за 39,4% више у односу на остварење у претходној години). У оквиру ове групе трошкова значајније учешће и повећање у регулаторном периоду имају само „Трошкови материјала и резервних делова за одржавање основних средстава“ који су планирани у регулаторном периоду у износу од 114.000 динара (за 50,0% више у односу на остварење у претходној години). Подносилац захтева је у образложењу навео да услед објективних финансијских ограничења у дужем претходном периоду није било могућности за значајнија улагања у трошкове одржавања основних средстава, који самим тим објективно нису били на оптималном и адекватном нивоу којим би се у потпуности омогућило безбедно и сигурно функционисање система за дистрибуцију природног гаса. Предметни трошкови су највишег приоритета и не дозвољавају одлагање улагања за наредне регулаторне периоде;
- „Трошкови зарада и накнада зарада (брuto)“ планирани су у регулаторном периоду у износу од 3.065.000 динара (за 15,6% више у односу на остварење у претходној години). Пораст предметног трошка је планиран у складу са усвојеним Програмом пословања подносиоца захтева за 2010. Годину;
- „Трошкови добровољног додатног пензијског и инвалидског осигурања“, „Трошкови услуга за хуманитарне, научне, спортске и културне циљеве“ и „Трошкови заштите животне средине“ нису планирани у регулаторном периоду (у претходној години ови трошкови нису исказани);
- Све остале позиције оперативних трошкова планиране су у регулаторном периоду у просеку за 6% више у односу на остварење у претходној години.

На основу свега напред наведеног, предложени оперативни трошкови у регулаторном периоду за предметне енергетске делатности се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Трошкови амортизације

Трошкови амортизације планирани су у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 289,8 милиона динара, односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 81 хиљаде динара.

Трошкови амортизације постојећих средстава планирани су у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 275,9 милиона динара (за 11,2% више у односу на остварене трошкове амортизације у претходној години), док за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас нису планирани (трошкове амортизације нису исказани у претходној години). Трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду планирани су за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 13,8 милиона динара, односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 81 хиљаде динара, и правилно су обрачунати у складу са планираним активирањем средстава у регулаторном периоду и дефинисаним процењеним корисним веком средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду.

Према општем акту о рачуноводству и рачуноводственим политикама подносиоца захтева, трошкови амортизације се обрачунавају пропорционалном методом у процењеном корисном веку трајања средстава а што је у складу са Методологијом.

На основу свега напред наведеног, предложени трошкови амортизације у регулаторном периоду за предметне енергетске делатности се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Стопа повраћаја на регулисана средства

Стопа повраћаја на регулисана средства у регулаторном периоду је обрачуната и за енергетску делатност дистрибуције природног гаса и за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у висини од 7,50%, и то применом реалне цене сопственог капитала после опорезивања од 10,00% а коју Агенција оцењује као прихватљиву, пондерисане просечне реалне цене позајмљеног капитала од 5,10% а која се креће у границама обазриво и рационално позајмљених средстава, прописаног учешћа сопственог капитала у финансирању регулисаних средстава од 40,00%, прописаног учешћа позајмљеног капитала у финансирању регулисаних средстава од 60,00% и стопе пореза на добит од 10,00%.

По основу повраћаја на регулисана средства у максимално одобрени приход у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса укључен је износ 372,9 милиона динара, док је у максимално одобрени приход у регулаторном периоду за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом укључен износ од 27 хиљада динара.

На основу свега напред наведеног, предложена стопа повраћаја на регулисана средства у регулаторном периоду за предметне енергетске делатности се може сматрати оправданом и прихватљивом, нарочито имајући у виду неопходност даљег развоја система за дистрибуцију природног гаса у земљи.

Регулисана средства

Регулисана средства у регулаторном периоду планирана су за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 4.972,5 милиона динара, односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 357 хиљада динара. Приликом економско – финансијске анализе регулисаних средстава у регулаторном периоду треба имати у виду следеће:

- Вредност регулисаних средстава на почетку регулаторног периода за енергетску делатност дистрибуције природног гаса износи 5.000,8 милиона динара, док за енергетску

делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас нису исказана. Износ нето вредности средстава на почетку регулаторног периода а која је основ за утврђивање вредности регулисаних средстава на почетку регулаторног периода одговара износима исказаним у Билансима стања подносиоца захтева на дан 31.12.2009. године за предметне енергетске делатности. Према информацији подносиоца захтева, последња процена сталне имовине (значи и регулисаних средстава) извршена је са стањем на дан 01.01.2005. године од стране независног проценитеља ("Delloite&Touche") и ефекти процене унети су у пословне књиге. Према општем акту (Правилнику) о рачуноводству и рачуноводственим политикама подносиоца захтева изабрани модел процене некретнина, постројења и опреме је модел ревалоризације (процена поштене (фер) вредности).

- Нето вредност средстава прибављених без накнаде на почетку регулаторног периода за енергетску делатност дистрибуције природног гаса износи 3.553,3 милиона динара (43,8% нето вредности система за дистрибуцију природног гаса који је активиран). У енергетској делатности управљања дистрибутивним системом за природни гас не постоје средстава прибављена без накнаде на почетку регулаторног периода.
- Вредност регулисаних средстава на крају регулаторног периода за енергетску делатност дистрибуције природног гаса износи 4.944,2 милиона динара, односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас износи 715 хиљада динара, и правилно су израчунате у складу са Методологијом.

На основу свега напред наведеног, предложена вредност регулисаних средстава у регулаторном периоду за предметне енергетске делатности се може сматрати оправданом и прихватљивом.

План улагања

ЈП "Србијагас" нема усвојен петогодишњи план развоја, што веома отежава анализу инвестиција, па се Агенција у оцени предложених инвестиција ослањала на Годишње извештаје и програме пословања.

Агенција оцењује да је веома важно да ЈП "Србијагас" што пре донесе План развоја, који треба да одреди стратешка усмерења и начин њихове реализације за наредне године и, између осталог, створи додатну подлогу за дугорочнију политику цена у гасном сектору.

На основу достављених података, током 2010.године предвиђена је изградња 3.018 прикључака, од тога 2.998 типских и 20 индивидуалних, а активирање 3.020 прикључака, од тога 3.000 типских и 20 индивидуалних. Такође, предвиђена је изградња 343,6 km гасовода од полиетилена и 4,15 km гасовода од челика.

Укупна улагања у регулаторном периоду планирана су за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 1.061,6 милиона динара, односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 40,9 милиона динара. У претходној години у енергетској делатности дистрибуције природног гаса уложено је 349,4 милиона динара (31,9% или 111,6 милиона динара из сопствених средстава и 68,1% или 237,8 милиона динара из средстава потрошача) док у енергетској делатности управљања дистрибутивним системом за природни гас нису реализована улагања.

У изворима финансирања планираних улагања у регулаторном периоду за енергетску делатност дистрибуције природног гаса сопствена средства учествују са 289,8 милиона динара (или 27,3%), кредити од домаћих пословних банака са 72,4 милиона динара (или

6,8%) и средства потрошача у износу од 699,5 милиона динара (или 65,9%). Сопствена средства као извор финансирања планираних улагања у регулаторном периоду крећу се у границама планираног трошка амортизације у регулаторном периоду (289,8 милиона динара) а за планиране кредите од домаћих пословних банака подносилац захтева је као доказ о реалности овог извора финансирања приложио потврду Војвођанске банке ад Нови Сад о спремности пословне банке да финансијски прати подносиоца захтева у планираним инвестиционим активностима. Планирана улагања у регулаторном периоду су исправно унета у обрачун регулисаних средстава у регулаторном периоду. Од укупно планираних улагања у регулаторном периоду (1.061,6 милиона динара) у регулаторном периоду неће бити активирано 796,4 милиона динара и овај износ нема утицаја на висину регулисаних средстава, односно цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса.

У изворима финансирања планираних улагања у регулаторном периоду за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас сопствена средства учествују са 81 хиљадом динара (или 0,2%) а кредити од домаћих пословних банака са 40,9 милиона динара (или 99,8%). Сопствена средства као извор финансирања планираних улагања у регулаторном периоду крећу се у границама планираног трошка амортизације у регулаторном периоду (81 хиљада динара) а за планиране кредите од домаћих пословних банака подносилац захтева је као доказ о реалности овог извора финансирања приложио потврду Војвођанске банке ад Нови Сад о спремности пословне банке да финансијски прати подносиоца захтева у планираним инвестиционим активностима. Планирана улагања у регулаторном периоду су исправно унета у обрачун регулисаних средстава у регулаторном периоду. Од укупно планираних улагања у регулаторном периоду (40,9 милиона динара) у регулаторном периоду неће бити активирано 40,2 милиона динара и овај износ нема утицаја на висину регулисаних средстава, односно цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса.

На основу свега напред наведеног, извори финансирања планираних улагања у регулаторном периоду за предметне енергетске делатности се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Трошкови за надокнаду губитака

Трошкови за надокнаду губитака у регулаторном периоду планирани су за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 233,9 милиона динара. Пондерисана просечна набавна цена природног гаса за покриће губитака у регулаторном периоду (укључујући и све зависне трошкове набавке природног гаса) исказана је у износу од 33,3255 дин/м³, а што је заправо пондерисана просечна продајна цена природног гаса трговца природним гасом ради снабдевања тарифних купаца увећана за трошкове коришћења туђег система за дистрибуцију природног гаса.

На основу свега напред наведеног, предложени трошкови за надокнаду губитака у регулаторном периоду за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Остали приходи

Остали приходи у регулаторном периоду планирани су за енергетску делатност дистрибуције природног гаса у износу од 6,3 милиона динара (у истом нивоу као остварење у претходној години), односно за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас у износу од 2 хиљаде динара (у истом нивоу као остварење у претходној години), и

доминантно се односе на приходе од техничке контроле унутрашњих гасних инсталација у објектима купаца, приходе од издавања разних сагласности и сл.

На основу свега напред наведеног, предложени остали приходи у регулаторном периоду за предметне енергетске делатности се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Корекциони елемент

Корекциони елемент за енергетску делатност дистрибуције природног гаса правилно је обрачунат у складу са Методологијом у износу од 287.403.000 динара. Корекциони елемент је обрачунат за део првог регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале (од 16.10. до 31.12.2008. године) и за претходни регулаторни период (2009. година). Корекциони елемент је примарно последица мањег остварења дистрибуираних количина природног гаса у претходном регулаторном периоду у односу на количине природног гаса које су као тарифни елемент коришћене у израчунавању регулисаних цена за први регулаторни период.

Корекциони елемент за енергетску делатност управљања дистрибутивним системом за природни гас правилно је обрачунат у складу са Методологијом у износу од -784.348.000 динара. Корекциони елемент је обрачунат за део првог регулаторног периода у коме су се регулисане цене примењивале (од 16.10. до 31.12.2008. године) и за претходни регулаторни период (2009. година). Корекциони елемент је примарно последица изостанка остварења количине природног гаса потребне за надокнаду губитака у систему за дистрибуцију природног гаса у претходним регулаторним периодима у односу на количине природног гаса потребних за надокнаду губитака које су коришћене у израчунавању регулисаних цена за први регулаторни период.

На основу свега напред наведеног, корекциони елементи за претходне регулаторне периоде за предметне енергетске делатности обрачунати су у складу са Методологијом и могу се сматрати оправданим и прихватљивим.

Предложени максимално одобрени приход

Максимално одобрени приход у регулаторном периоду према предлогу подносиоца предлога за предметне енергетске делатности приказан је у следећој табели:

Редни број	Позиција	Скраћенице	Дистрибуција природног гаса	Управљање дистрибутивним системом за природни гас
1.	Оперативни трошкови	ОТ _т	921.336	5.912
2.	Трошкови амортизације	А _т	289.757	81
3.	Стопа повраћаја на регулисана средства	ППЦК	7,50%	7,50%
4.	Регулисана средства	РС _т	4.972.520	357
5.	Трошкови за надокнаду губитака у систему за дистрибуцију природног гаса	Г _т	-	233.945
6.	Остали приходи	ОП _т	6.290	2
7.	Корекциони елемент	КЕ _т	287.403	-784.348
8.	Максимално одобрени приход:	МОП _т	1.865.146	-544.385

ЦЕНЕ ЗА ПРИСТУП И КОРИШЋЕЊЕ СИСТЕМА ЗА ДИСТРИБУЦИЈУ ПРИРОДНОГ ГАСА

Алокација предложених максимално одобрених прихода предметних енергетских делатности на тарифне елементе (односно израчунавање цена по тарифним ставовима) извршено је у складу са Тарифним системом.

Ради целовитог сагледавања економско – финансијских ефеката који су последица обрачуна цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса подносиоца захтева као оператора дистрибутивног система за природни гас, у наставку је приказан упоредни преглед постојећих и предложених цена за приступ и коришћење система за дистрибуцију природног гаса:

Категорије корисника	Групе корисника	Тарифни став „енергент“ (дин/м ³)		Тарифни став „капацитет“ (дин/м ³ /дан/година)	
		Постојеће цене	Предложене цене	Постојеће цене	Предложене цене
Категорија 1 p < 6 bar	Домаћинства	2,50	1,70		
	Остали корисници	1,77	1,16	115,74	60,40
Категорија 2 6 ≤ p < 16 bar	Неравномерна потрошња	1,18	0,81	78,48	49,77
	Равномерна потрошња	1,18	0,81	77,34	52,39
	Системи даљинског грејања	1,18	0,81	78,48	52,39

Категорије корисника	Групе корисника	Просечне постојеће цене у дин/м ³	Просечне предложене цене у дин/м ³	Индекс
Категорија 1 p < 6 bar	Домаћинства	2,50	1,70	68,0
	Остали корисници	2,65	1,73	65,3
Категорија 2 6 ≤ p < 16 bar	Неравномерна потрошња	1,76	1,22	69,3
	Равномерна потрошња	1,52	1,01	66,4
	Системи даљинског грејања	1,80	1,26	70,0
Просечна цена у дин/м ³		1,78	1,21	68,0

Напомена: Просечна цена прерачуната у дин/м³ која је приказана у табели има искључиво информативни карактер (ради упоредивости података).